

SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A VIDÉKI SZINÉSZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Felölős szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Kiadóhivatal:
Kassa, főtcza 57. sz. a.
hová az előfizetési díjak
küldendők

Előfizetési feltételek:
helyben hához hordva, vagy
vidékre postán küldve:
Egész évre... 6 frt — kr.
Fél évre... 3 frt — kr.
Negyed évre... 1 frt 50 kr.
Két hóra... 1 frt — kr.

Előfizetések bármely nap-
tól elfogadtnak.
Hirdetések jutányos áron
felvétetnek.

Szerkesztési iroda:
Kassa, lakatos-utcza 5 szá-
mára a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adnak.

Csak bérmentes leveleket
fogadunk el.

Semmit sem közlünk, ha
nem tudjuk, kitől jön.

Előfizetési felhívás!

A

"Szinészeti Közlöny"

ez. hetilap II-ik évfolyamára.

Előfizetési ár:

Fél évre... 3 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt 50 kr.
Február—márcziusra 1 frt — kr.

Tisztelettel kérjük lapunk előfizetőit és párt-
fogóit, méltóztassanak lapunkat minél szélesebb
körben terjesztetni s annak új előfizetőket szerezni.
Egyszersmind figyelmeztetjük azon t. olvasó-
inkat, kiknek előfizetése január hó végével lejárt,
hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy
a lap elküldésében kesedelem történjék. Továbbá
kérjük, a hátralékok szives beküldését, miután nek-
ünk is kötelezettségeink vannak.

A kiadóhivatal.

Néhány őszinte szó.

Tisztelt szerkesztő ur!

A mennyire időm engedi, figyelemmel kísé-
rem törekvéseit becses lapjában, szívesen is támo-
gatnám, ha azzal szolgálatot tehetnék, de sok ke-
serű tapasztalat arra tanított, hogy minden hang
a pusztában kiáltó szóvá lesz csak, a magyar szin-
észet ügyében.

Mi nálunk — fájdalom, — sem az intéző kö-
rökben, sem a színészekben nincs meg az a kom-
olyság, magasabb nével, melylyel a magyar szin-
észet ügyét rendezni, illetve szolid alapra lehetne
fektetni. Aztán meg nem tudunk gyakorlati embe-
rekké válni, csupa chaosban botorkálunk s a sötét-
ben ide-oda kapkodunk. Azt képzelik, hogy a sok
experimentalással építenek, pedig rombolnak. Nem
hiszek már a magyar szinészet jövőjében; a hol
fő akarják támasztani, ugyanott le is rombolják, s
mi magunk is egymást tépjük.

Ehhez járul még aztán az is, hogy egymás-
tól mindent félve és irigyelve, saját s ügyünk ér-
dekeit fél nem ismerve, idegeneket, nem
szakértőket hagynak fejünkre nőni,
kik sport és dilettáns kedvteliséssel
intézkednek rólunk nélkülünk, ügyünk
s a magunk kárára.

Továbbá egyik főhibája a magyar szinészetnek —
tisztelet a kivételnek. — az, hogy alig tud tárgyila-
gosan hozzá szólni a dologhoz; ha valaki jóakarattal
szellőzteti a kérdéseket, nem elegendő első legfőbb
feladatnak tartják annak ellemmondani s a tárgyla-
gos vitatás helyett személyeskedni, ideges rángató-
zózással állítanak, hogy: „ez semmit sem mondott,
hanem én, én fogom megmondani, hogy miképp kell
a szinészet ügyét rendezni”. — Aztán még keve-
sebbet mond a másikkal.

Már a mult nyáron mondtam, hogy a kerü-
letekre való felosztás eszméje halva született;
épp ilyen idea az is, hogy a központon legyen
egy iroda főnök, egy írnök! Ugyan
mit végezhetnek ezek?

Központi főügynökre van szükség, két alügy-
nökkel, biztossal, a kik jegyzőkönyveket vegyene-
nek föl a társulatoknál minden évnegyedben, s aztán ha-
ladéktalanul, gyorsan intézkedjenek; így mehetnek
valamire — talán.

De én mindég csak a mondó vagyok, hogy
legelőször is magunkon kezdjük a rendezést, szoli-
d alapot vetve saját énkünkben, vitassuk meg mi
magunk a kérdéseket, tárgyilagosan, higgad-
tan; s aztán a collegialis szellem fölébresztésével
egymást becsulva, fejlesszük magasra művésze-

tünket. Így meg lesz mindenkinek a diesósége is,
kenyere is!

A magyar szinészetnél utóbbi időben nagyon
elharapódzott az a szerepfaló mánia, mely meg-
dönt minden sikert. Mert már nem is róffel, ha-
nem méterrel mérik maguknak a csupa hálás, jó
szerepeket s minél többet játszanak el ezekből,
annál nagyobbaknak képzelik magukat, holott ez
csak látszat; tehát már nem a művészei quali-
tás a szempont, hanem a színészkedési quan-
titás; amabban művészekké fejlődhetnének s jövő-
jük biztos, emezekben a felszinen uszálnak egy-
ideig, s aztán alábuknak. A kérdések megvitá-
sánál mindenkor a tárgyilagosság legyen vezényszó,
higgadság a jelszó mint már előbb is mondtam.
Elapok egyik számában „Argus” név alatt az ope-
rettek mellett sok tárgyilagossággal tör-
lándzsát valaki, de csakhamar idegessé lesz, és
neki ront a másikkal. Mire való ez? Legyünk
igazságosak!

Az operettek ellen való harez hiu és
ezétalan, csak a frivol és esetlen túl-
vitt comicummal fertőzött operetteket kell
leszorítani a szinpadról, de az utóbbi idő-
ben keletkezett, és vig operák nevezett zenei
műveket adni kell, ezek pedig az operákat s
ezek mellett nem válnak monotonná sem a drámák,
sem a népszínmű előadások.

A tulajdonképeni operetteket már ugy is le-
szorították a szinpadról a vig operák; ez haladás,
ez emelkedés s bizony nincs kárára a drámának,
sem a népszínműnek; az volna kárára mindkét vál-
fajának, ha e harmadikból nem adnának.

Am kísérték meg valahol, tapasztalni fog-
ják, hogy vig operák nélkül nem boldogulhatnak
s mihamarabb diadallal s meszebb kiható kárral
visszahozták szinpadukra s a közönség egy darab-
ig csak ezt fogja látogatni, csak ezt kívanni, mi-
alatt a dráma aztán ismét hanyatlani fog.

E kérdésben legjobb a középutat követni, be-
 kell osztani a vig-operákat a drámai, népszínmű
előadások közé, de megrostálni, megválo-
gatni, hogy izlésrontó ne legyen, hanem vidám
keeses, könnyed zenéjű és szövegű, mint a vigjé-
tékok, szóval mulattató esupán, s nem aljas comi-
cummal boszantó. Van elég, a miből válogatni lehet.

A művészet világában nem lehet vámsorompó-
pókat alkalmazni, csupán helyes mértéket kell hasz-
nálni, hogy egyik valfaj ne kultiváltassék a másik
rovására!

Ha időm engedné, bővebben is hozzá szólnék
az ügyhez; majd május hóban vándorutam előtt
lesz rá néhány napom és szívesen teszek eleget
kivánságának. Kitartást, erőt, szerencsés sikert be-
cses lapjának fenntartásához, szükség volna rá,
hogy fennálljon. Maradtam stb.

Molnár György.

A szavaló művészetéről.

I.

A szavaló művészet, — a 48-as rövid, de
arany korszaka után, csak néhány év óta (külön-
sen Paulai Ede igazgatása korától) kezd újra emel-
kedni a nemzeti szinpadon.

Ideje volt, mert mindazok, kik magasabb mű-
vészet után sovárogtak, fájdalommal láták, hogy
a kötött beszédben írt darabok, hol a szinész leg-
jobbán kiütetheti sokodalu tehetségeit, vagy
ritkán, vagy nem egy kerülnek szinpadra, hogy
hódíthatnának. A tragoediát túrték mint születési
vagy halálzási szertartást.

Pedig a szavaló művészetnek: hódító ereje
van, és hódítania kell.

Emlékezem Barthára, kinek a nemzet soha
sem emelhet elég fényes szobrot, midőn Tiborezot

ábrázolva, rajzolá a magyar nép fájdalmait, minden
szem megtelt könyvekkel, és a közönség nemcsak
Bartha művészi nagyságát bámulá, hanem egy-
szersmind a művészet hatalmát is.

Ha a pénz hatalom, mennyivel nagyobb ha-
talom az, mely a kopár szívekbe gyöngyöket,
szőr, — mely a sziklából rózsát fakaszt, és végig
megy a zártszökeken, szivről-szivre, szemről-szemre,
és mind-nikbe tesz egy könyvet, egy eszmét, bece-
sebbet anuál a silány ércznél, mit aranynek ne-
vezünk? Csak az eszme gazdagit, csak az íhlet ne-
mesit, és mind a kettő a művészet szolgálatában áll.

Mondom, ideje volt ébrednünk, mert a ha-
lottak nem ébrednek föl csak növendékeikben.

Valamint büszkéek valánk hajdan a nagy mes-
terekre, ugy ma büszkéek lehetünk a nagy tanítvá-
nyokra is.

És örömmel, némi büszkeséggel írom e so-
rokat, ma már nemcsak a nemzeti szinpadon ser-
dülnek a derék tanítványok, hanem a vidéken is,
bár ismeretlenül. Fordítsuk feljök figyelmünket.

Minap egy új Bánk-bánt látam Temes-
váriban, annyi bensőséggel, oly eredeti voná-
sokkal, hogy effeledtem őt összehasonlítani elődei-
vel, mert ő nem hasonlított egyikhez sem, csak
Bánkhoz. Búske volt és magyar; a királyné re-
megett előtte, mert fel volt vonásaira írva a halá-
los ítélet.

Hogy a művészet a vidéken is tovább viragoz-
zék, nem kell más, mint verőfény, mint a részvét
harmata.

De vajjon miképp lehet ezt megszerezni?
Előadom röviden a módokat. Először jó társu-
latok szervezése által, — mondaná más.

Igen! — de hogy egyek négy tal ételt az,
kinek kenyere sines? Hogy szervezzen jó társula-
tot az, kinek régi tagjai is becsületlen zálogban
vannak?

Keserű kenyér az igazgatóság; ismertem nagy-
reményű fiatal igazgatót, ki családi örökségét Thá-
lia oltárára tette, és mit talált az oltáron hosszú
küzdelem után? — Koldusbotot!

Tehát az első mód: minden szinikerületben
subventiót nyujtani, hogy belőle az igazgató
jó társulatot szervezhessen. Az eddigi
mód mindennapi küzdelem.

Vivre au jour le jour! Enyészet nem virág-
zás. Jövő cikkemben többet.

Hiador.

Vidéki szinészetünk rendezéséről.

A magyar szinészet helyzetét sok szép
szavakban tárgyalták visza becses lapja hasábjai;
de arról egyikünk sem tett meg említést kimerítő-
leg, hogy mennyiben volt üdvös és hasznos, a
központi igazgató tanács eddigi működése szin-
ügyünkre nézve. Én folytatást figyelemmel kísértem
azon nagy munkálatot, mely csak nagyon kis részét
valósította meg a rendezésre célzó javaslatoknak.
Az egyedüli érdem csupán abban áll: hogy tarthat
a vidéki szinészet is congressusokat, képviselőket is
küldhet Budapestre, hogy ott országgyűlési szokást
öltönsön magára, melynek költségét miundejükünk
ugyanancsak megisnyli, nagy anyagi csorbat ejtve a
testületeken és az igazgatókon.

És mi történik a kongressuson? Bármint
megfontolva kíván ott valaki valami jót kivinni,
az el lehet rá készülve, hogy indítványa nem fog-
gadtatik el és csupán azért, mert a vidéki sziné-
szek akarata ott még ez ideig mindig hajótörést
szenvetett.

Mig a szinészet szabad sasként rebdesé be a
két hazát, örömmel látuk a magyar szinészet fej-
lődését, egymásután tűntek fel a tehetségek, s ime-
most, mióta parlamentálissá lettünk, mióta adó-

fizetők kéteket bennünket, alig látunk, alig halunk egy-egy új tehetséget, és miért? mert azok korlátok közé szorítottak, nincs szabadműködési jogkörünk, a valódi színművészet háttérbe szorult, a frivol operettek uralkják a tért, s az operette énekesnek, jó akarkú, akárminősített multalt bir is, csak hangja legyen, alapos készlettség, tanulmány nem szükséges. Ez okból nem mutathatunk fel jó színészeket, művészeket. Alapszabályok megtartására vagyunk kényszerítve, minék valódi s egyetlen ezéjja az, hogy a vidéki színészet tagjai pontosan fizessék be félhavasoként az illetéket. És ez azon czim alatt hozották be, hogy a színészet ez által jó rendezetté alakíttassék, és azoktól kik e pályára nem valók, meg legyünk mentve, s ime az ellenkezőt tapasztaljuk. A színész, színésznő mint a gomba, úgy szaporodik, a szám nagy de valódi színész és színésznő, kibén tehetség nyoma látszanék, olyan nagyon kevés van. A színésznők legnagyobb része, teljesen megfelelkezik kötelességéről, nem hivatásának el, könnyelműen gondolkodik; a férfiak pedig nem a művészet utáni vágyból, komoly törekvésből lettek színészekké, hanem, hogy szabad, korlátnélküli, független életet élhessenek; ily fajú néptől azután a közönség, hogy ne fordulna el undorral. S ezektől megtisztítani a színészetet, a kormánytanács feladatai közé tartozott volna és ezt úgy vihette volna keresztül, ha az alapszabályokba belé foglalja e pontot:

Minden társulatnál az ötos-bizottság, a társulat felügyelete alatt beküldeni köteles minden színész és színésznő conductáját és akák a színészethez nem valók, kik a színészethez gyalázat hoznak, minden irgalom nélkül távolíttassanak el e pályáról.

Ha ezt teszi, ma már a színészetnek kevesebb, de csupán jóra való munkás, szorgalmas tagjai volnának.

En azt hittem, midőn a színi könyvekről volt szó, hogy abban nem csak az illetékek fizetése lesz bevezetve, hanem az is, mikép és meddig működött egyik vagy másik színész, színésznő, egy-egy testületnél.

Jól tudom, erre az a válasz, hogy az nem eseléd-könyv, hanem csak arra való, hogy bemutassa egyik-másik, miszerint tagja az egyesületnek. A kormányzótanács úgy látszik nem törődik azzal, hogy ki az illető, minő viseletű, csak fizessen.

Az ily eljárással homályosítják el a színészet jelenét és jövőjét. De ha már ily korlátokat tudtak hozni, hogy az igazgatók számát 29-re redukálják miért nem írtották ki közülünk a gyomot is? Előre is bátor vagyok a következő kongressust figyelmeztetni, hogy ezt jövőre ne tévessze el szem elől, mert én a színészet olyanok ahajtanám tekinteni, mint a becsületesség mintaképe, majának becsét a közönség felismerje, a színészt tisztelje s oda emelje, hol a színművészet elismerésre számíthat.

Igy azután volna hitel, becsület és mindaz, mire szükségünk van. Ha ezen rákfenétől meg

nem tisztul a színészet, akkor nagyon de nagyon feleslegesnek tartom a congressusok tartását, igazgató-tanács fennállását, menjünk vissza a régi rendszerbe, legyen igazgató, legyen színész, színésznő, a ki csak akar, hisz ez nem rendezés, hol a szigor csak abban áll, hogyha ma vagy holnap az illetéket be nem fizetd, ki lélsz törölve az egyesületből; ily módon rák módjára haladunk. Ha törvényeket, vagy szabályokat akarunk letesíteni, arra kellő intézkedések szükségesek, nevezetesen ellenőrizni annak foganatosítását, s a visszaélések elkövetőit példás büntetésben részesíteni.

Továbbá nem elég az ádvösségre azt szöszölgetni, hogy jó volna, ha azon, hozzáok nem tartozó, vérinók meg nem egyező és a valódi művészet hátrányára szolgáló operettet kiküszöbölhetnénk; legyen reá hatalmunk. — és mondjuk ki nyíltan, hogy nem kell és a mely igazgató operettet ad, azonnal megszűnik igazgató lenni. Ha a színészet apostolai akarunk lenni, legyenek oly törvényeink, melyeket tiszteletben tartson minden színész és színésznő. Minden egyesületnek van kizárólagos törvénye, miért ne lehetne nekünk, kik egyesületi czim alatt alakultunk; hisz a hígadtabbaknak az az óhaja, hogy e nyégleségtől ment legyünk. E részben a kormánytanács kerje be a vidéki színészet véleményét, és a többség döntse el, hogy ezenül is rontsuk-e a közönség ilését.

Tisztelt pályatársaim, én nem a magam jövőjét irtam e czikkel, hanem egyedül a színművészetért, hol én 34 évet eltöltök; a mi hátra van, annak javát én már aligha élvezhetem, mert a kor, a nélkülözés egészen kimerítettek és ha itt-ott irt soraim tán nem egyeznek meg nézeteikkal, gondolják azt, hogy én csak javát óhajtom sokat küzdő pályatársaimnak.

Hubay Gusztáv.

Szerzői díjmentesség.

Pázmány Dénes, a francia írók képviselője, ki a vidéki színészet ügyét valóban szívén viseli, közelebb választott Feleki Miklós egyesületünk al-elnökének azon levelére, melyben kéri őt, hogy mindazon színművek, melyek a bpesti nemzeti színpadon francia szerzőktől adatnak, a vidéki színpadokon, minden szerzői díj nélkül s csupán egy esekély összegnek, — felerészben a budapesti nemzeti színház, másik felére pedig a vidéki színészet nyugdíjalap javára történendő lefizetése mellett szabadon adattassanak. Pázmány ur szíves készséggel adta beleegyezését s ezen engedélye f. évi február 1-én már érvénybe lépett. Kénytelen azonban a következő megszorításokat, részint a saját hatásköre korlátoltsága, részint pedig már előbb megígért s így kötelezettségei végett fontatani.

1. Hogy a fenti szerzői díjmentesség csupán azon francia színművekre (tragedia, dráma s vigitaték) szorítottok, melyek a budapesti nemzeti színpadon tényleg előadattak vagy előadotnak s pedig bezárólag 1884. végéig, — tehát máttól számított öt éven át.

2. Kivételnek a díjmentességből a dalművek, a balleetek s egyáltalán mindazon darabok, melyekben zene fordul el.

3. A francia színművek, zeneszerzők társaságának alapszabályai szeriut az illető szerző tulajdonjogát a külföldre nézve a társaságon kívül egyesekre is átruházhatván — mindazon darabok, melyekre nézve ezen tulajdonjog fentartás vagy átruházás már megtörtént, vagy meg fog történni, fenti díjmentességben nem részesülhet — s erre nézve a tulajdonjog megszerzése végett az illetők a tulajdonjog birtokosához utasíttatnak. — Megjegyzendő itt azonban, hogy a visszatelek a megszerzett tulajdonjoggal igen számosak s naponként előfordul az, hogy különösen a német színi ügynökök jogokat formálnak oly darabokhoz, melyekhez Magyarországon absolute semmi tulajdonjogunk nincs.

A végett tehát, hogy az ily visszaéléseknek eleje vétessek s hogy a vidéki magyar színészes felesleges s haszontalan kiadásokba ne kevertessek, ezentul minden új darabnál tudósítani fogja a budapesti nemzeti színház igazgatóságát, hogy ha valaki javára s egy műre nézve tulajdonjog átruházás történt volna. Ennek nem létében t. i. ha a tulajdonjog átruházás bejelentve nincs, a darab mint szabadon játszható tekintendő.

4. A szombathelyi ujon épült magyar színháznak öt éven át minden díj nélkül (meg az alapok javára fordítandó pár forintot is elengedve) adja a francia darabokat, s ezen kedvezményt kiterjeszti mindazon városokra, hol jövőben állandó hajlék építtetik a magyar színészetnek. (Ez oly szép tett Pázmány urtól, mely nem szorul díesetre. Szerk.)

Levelezés.

Igló, febr. 4.

Tisztelt szerkesztő ur!

Legyen szabad egy pár szót szólanom nekem is, mint a közönség köröböl való egyének, a felvidéki magyar színészet kérdéséhez.

Az én véleményem ugyanis az, hogy a magyar színészetnek mindaddig nem lesz jövője a felföldnek csak kissé magyarosodott városaiban, mig teljesen meg nem tisztul a vidéki színészet azon elemektől, melyek haladhatását gátolják.

Ezen haladást pedig leginkább a képességgel nem bíró, — s „színészek” csak nevezett — egyének gátolják. Mert a kik minden hivatás nélkül lépnek e pályára, csak azért, mert ez könnyű életmódok látszik, — tökéletesen elrontják azoknak is jövőjüket, kik talán, ha nem is művé-

TÁRCZA.

Az özvegy asszony leánya.

Elbeszélés.

Írta: Báthory R. Mihály.

(Folytatás).

— Én egyedül szívem szavára hallgatok; én ismerem Somhegyit, én engem szeret mélyen és igazán. És éppen azért nem akarom megásmi boldogságom sirját már jó előre, nem akarok oly férfit lenni, kit lellem mélyéből utalok, gyűlölök. Minő élet volna közöttünk! . . . A hol az örök szeretet kapasa nem tartja össze a szíveket, ott boldogságról, megelégedésről szó sem lehet. Gondold meg jól anyám mit teszsz, ne tedd tönkre leányod jövőjét, ne kényszeríts a legvégsőre.

— Tudod is te, mit beszélsz. Úgyan mond meg, mi egy színésznő a világ előtt? Minő rossz hírből állnak, mennyi mindenfélét beszélnek azokról. Nem szégyelnéd magad, egy színészzel végig menni az utcán? . . . Feltem jó hírnevedet, nem akarom, hogy a világ nyelvére kerülj. Azt mondod: egy szó, mint száz, határozott szándékomtól el nem állok. Hiába való itt minden további disputálás, Boronkayhoz kell férjhez menned, ha mindjárt az ég és föld összezszakad is, és pontum.

— Hasztalan nyulsz minden erőszakos esközhöz, akarotd előtt meg nem hajlok. Üdvömet, szerelmemet nem fogod elrabolni tőlem. Azt mondod, egy színész szerelme nem méltó hozzáam, mert lealacsonyított vele nevetem? . . . Valóban keserűen kell tapasztalnom, hogy szemeid előtt nem leányod jövő boldogsága lebeg, hanem a hiúság és hitvány önérdék. Nem vágyom én magas rang elnyerésére, nem áhítozom fényes butorozott termek után, mert e termekből számúzve van a kölesönös

szeretet, számúzve a házasetet szerelme. Én megelégszem szegénységem s becsületeim tisztasága mellett egy kis szobával minden fény és pompa nélkül; e kis szoba lesz nekem aztán egész világom, ha Somhegyit karjaimba zárhatom. Büszkén fogok vele végig menni az utcán, megmutatva az elfogultaknak, hogy nem minden színésznő áll rossz hírből.

Mariskának e szíve mélyéből jövő s a meggyőződés hangján elmondott ezaföl beszédjére özv. Horváthné annyira megindult, hogy már-már keblere készült ölelni okos kis leányát, midőn egy gonosz démon sugallatára főlhagyott e szándékkal, mely azt sugá figyelmeztetőleg fülébe: „Ne tedd, mert ez által megilusznak szép reményeid! És a meggazdagodás utáni vágy győzött az anyai érzelmeken. Ismét belesett előbbi hangulatába s határozott szándékának még egy pár szóbn adott kifejezést.

— Uőjára mondom, ne merészd többé Somhegyi nevét ajkaidra venni, mitem akarok fölöle hallani. Egyebirant majd végét szakítok én e nagy szerelmemnek mihamarább.

Mariska egy pár pillantást mereven nézett anyjára. majd szemöldökét összehúzva egy gyűlöletteljes pillantást vetve reá, fenyegetőleg mondá: — Azt nem fogod tenni anyám, azt nem fogod tenni. Miudennek van határa!

Többé nem vitakozott; belátva anyja kérelhetlenségét, kétségbeesetten leveté magát egy karoszékra s keserves zokogásban adott kifejezést mély fájdalomnak.

A jó mama, talán még senkit sem szeretett igazán életében, mert ha szerelmes volt volna, bizonyára azt is tudná, hogy e magaszos érzelmet nem lehet oly könnyedén kiirtani a kebelből s nem oly könnyű lemondani arról, kit egyszer egész odaadással, szívünk mélyéből megszerettünk.

Egyszerre nem lehet feledni, csak lassanként kell magunkat a lemondás nagy elhatározásához

szoktatni. Hosszu idő kivántatik ahhoz, hogy szívünk vérző sebe behegedjen, mely Amor nyílával ütett.

A ki könnyedén tud feledni, az nem is szeretett soha igazán.

Mariskának sok fájdalmat okozott szerelme, de szivesebben szenvedett minden fájdalmat, mintsem lemondjon azon ifjúról, kit lelke egész hevével megszeretett, egy másikért, kitől gyűlölet és megvetéssel fordul el.

IV.

Elveszve minden.

Somhegyi már egy hó óta nem látta imádotját.

Kereste templomban, színházban, mulatóhelyeken, de sehol nem találhatta.

Ez idő alatt iszonyu gyötrelmeket állott ki. Háborgó lelke nem talált s-hoi nyughelyet. Atkozta a végzetet, mely őt ily boldogifalanná tette, átkozta Horváthné, ki neki oly kintleges perzeket okozott, ki szétzúzta boldogsága szép eget.

Iszonyu kínok marezangolák szívet s nem talált enyhítő balsamot vérző sebre. Keresve-keresett egy igaz rokonkelet, kivel megoszthatta volna bánatát s feltárhatta volna előtte szíve titkait.

De miután a mai világban egy résztveő igaz barátot találai majdnem a lehetetlenségek közé tartozik, természetesen e tekintetben az ő törekvése is haszaltan volt.

Egy napon levelet hoztak szívére. A czim nőirás volt. Helyből keltezve. Gondolkozába esett, vajon ki írhat neki helyből. Egy kínos sejtélemről gyötörve, nézte a kezében tartott levelet s nem érzett magában erőt azt felbontani.

Van az emberi kebelben egy sejtélem, mely korán megérzi a közeledő vihart, s az iszonyu vést, mely el fogja sodorni. . .

(Folyt. köv.)

szekek képesíthetők, — legalább szorgalom és gyakorlat által a középszerű színészeket felülemelkednek. Az ily egyének rontják meg a közönségben a szimpatitát, melylyel a talán korábbi évek színészei s színigye iránt viseltetett. Az ily egyének természetesen, úgy színpadon, mind színpadon kívül csak kellemetlenségek okozói. Az előadások alatt a költő által teremtett alakokból groteszk bábokat csinálnak, melyekből hiányzik úgy az értelem, mint az érzelem n-messége; a magánéletben pedig aláássák a színész hitelét, becsét. — melyet, ha bárki elveszt a magánéletben, nem találhatja meg a színpadon sem.

Azért van aztán, hogy a színésze csak úgy tekintenek sok helyütt, mint ki nem is az emberi társadalomból való; s ez az, a mi tönkre teszi jövőjüket.

És sajnos, a magyar vidéki színészek között sok ily alak található még ma is; s az igazgató-ságok lelkiismeretes kötelessége lenne, próbánélkül, vagy jó hír nélkül — egy színészt sem szerződteni.

Innen megvárható aztán azon körülmény, hogy a tehetesebb és szorgalmasabb színész igen nagy fizetést kíván; mert a haszontalan naplopók egész serege kíséri városról-városra társulatainkat egy pár garas fizetésért.

Ha az ily semmi emberek kiküszöböltenének, akkor a jövővi színész kevesebbet is szerződne, mert tudná, hogy oly társulatnak lesz tagja, melyben életképesség van. — s mely megtud állni egy színpadon, mint a társadalomban, — s nem szennyezi be a színészt minden pillanatban.

Tudjuk, hogy ez nem vihető ki egyszerre; tudjuk, hogy erre idő és erő szükséges; de azt is tudjuk, hogy törekvés, igyekezet nélkül ezélt soha sem fogunk érni.

Az igazgató-ságok feladata tehát, oly egyéneket szerződteni, kik becsületére válnak a magyar színészetnek; s akkor hisszük, hogy nem lesz ama panasz, hogy a felvidék érzéketlen, hideg a magyar színészet iránt! Egy színügybarat.

Irodalom.

Azon szíves fogadtatás és elismerés, melyben a t. olvasó közönség, részint a fővárosi, részint a tekintélyesebb vidéki lapokban megjelent társadalmi, valamint a magyar színészéletből merített: elbeszéléseimet és hírlapi tárczáimat részeseitni kegyes volt: adta nekem a bizalmat és bátorságot, hogy azon dolgozataimmal, — melyeknek tárgyait a viszontagsággal teljes színészélet szolgálta, egy kötetben összegyűjtve a közönség elé lépjek.

Nem czéлом ezuttal bonzolgotni a fővárosi kritika magatartását vidéki termékekkel szemben, mint mai napság oly sokan teszik, ha egy-egy művel lépnek föl a nyilvánosság előtt. Bennem erős a hit s biztat azon édes remény, hogy a részrehajlatlan, jóindulatú kritika és a fardhatlan szorgalmat méltányolni tudó közönség, munkálkodásomnak szerény gyümölcsét a méltanyosság szempontjából fogja elbíralni, s megadja nekem, a pártoláson kívül: az elismerés jutalmát.

Kibocsátandó könyvem címe: „**Elbeszélések, rajzok és kalandok a magyar színészéletből.**”

Gazdag tartalmú részint hírlapi tárczában már megjelent s újból átdolgozott, részint még kéziratban levő, legújabb keletű szépirodalmi munkák, s a vidéki színészélet jellemzése, képezendik. *Eddigéle a magyar színészet még ily tartalmu művel nem bír.* Bővebb tájékozásul ide iktatom a dolgozatok címzeit:

1. *A szép operette énekesnö.* (Elbeszélés.)
2. *Az én szívem kardaloknöje.* (Kaland.)
3. *Aranka szerelme.* (Elbeszélés.)
4. *Mikor én sugó lettem!* (Rajz.)
5. *Az özvegy asszony leánya.* (Elbeszélés.)
6. *Humor a nyomorban.* (Kaland a régi színi világól.)
7. *A két vándorszínész.* (Elbeszélés.)
8. *A budapesti „szini-tanya.”* (Rajz.)
9. *Nekem rendelt az isten.* (Elbeszélés.)
10. *A vidéki színészélet.* (Rajz.)
11. *A színészpáholy titka.*
12. *Az első nagyobb szerep.* (Rajz.)
13. *A szerelem sötét verem!* (Elbeszélés.)
14. *Miért nem házasodom meg.*
15. *Ha a színész utra kél.* (Úti kaland.)
16. *Jellemvonások a magyar színészet múltjából 1840—44.*
17. *Petőfi Sándor és Szuper Károly.*
18. *A gyalog — vándor — és uri színész.* (Photographia.)
19. *A jutalomjáték.*
20. *Pikantériák.*

A könyv 10—12 nyomatott ivre fog terjedni. — A gyűjtőivek legközelebb szétküldetnek, addig is t. lap társaimnak, a színügybarátoknak a magyar színészet tagjai s jó barátainak becses figyelmebe s pártfogásába ajánlom szerény műveimet. Előfizetési ára 1 frt.

Kassa, 1880. febr. 7.

Báthory Románésik Mihály.

Fővárosi hírek.

— **A magyar színész-egyesület központi igazgató-tanács** elnöksége felszólítja a szingazgató urakat, ha Füredi Gaál Boldizsár, Nagy Zoltán, Muray Albert, Halász Dániel, Galló Dániel, Oroszi Léb Sándor, Horváth Kajetán, Jeszenszky Ferencz, Kovács László és Sechter Ede karmester. — társulatuknak működik, vagy ezek hollétükről tudomással bírnak, erről a k. ig.-tanácsnak jelentést tenni szíveskedjenek. — Továbbá a f. é. jan. 1-től február 1-ig tartott számadást mielőbb beküldeni el ne mulasztják. (Nagy Zoltán, a színpályáról lemondva, Kassán hivatalba lépett. Szerk.)

— **A budapesti herminatéri német színház** kibérelésére vonatkozólag, Jakabffy Gábor urhoz kérdést intéztünk, mennyiben felel meg e hír a valóságnak; lapunk zártáig azonban sorainkra válasz nem érkezett.

— „**Kukányi**”. Csiky Gergely egy három felvonásos társadalmi vígjátékot fejezett be a fentebbi czím alatt. Főalakja egy korlátolt fejű vidéki gazdag ember, ki minden áron rendjelle és királyi tanácsosságra vágyik. Elkövet értük sok bolondot, nevetséges bonyodalomba keveredik, derekasan kompromittálja magát s a darab végén felsül. Se rendel, se királyi tanácsosság. A darab usza vígjáték, mely egészen végig megörzi derült hangulatát. Szerepel benne az interviewoló reporter és a Nyelvör-szövetkezet egyik tipikus alakja, ki annyira kifogásol minden magyar beszédet, a mit maga körül hall, hogy a terrorizált társaság utóijára mukkanni sem mer a borzasztó ortholog előtt, — ki az „Anti-Barbarus” legvilágotottabb kifejezéseivel él folytonosan. Az első felvonás egy vidéki nagy város pályaudvarában játszik, a hol Kukányi, mint bizottsági elnök, fogadni készül az orvosok és természet-

tudósok vándortársaságát. Az új vígjáték talán már a napokban elkészül. Valószínű, hogy ez esetben még a téli saisonban, márczius közepe táján színihez hozzák a nemzeti színpadon, közvetlenül a Berzók Árpád társadalmi darabja után, mely legközelebb fog műsorra kerülni.

— **Hymen.** Benedek Lajos a nemzeti színház tagja közelebb tartá esküvőjét Kölesi Mariska kis-asszonyval, Blaháné nővérével.

— **Csepreghy Ferencz,** népszínműíró, egészsége helyreállítása czéljából Felső-Sziléziába, Görbersdorfban időzik, mint értesülünk, most hasaló ágynál fekszik. Az orvosok végképp lemondtak róla!

Vidéki hírek.

— **A nagyváradi új színikör** építésének kérdése új stadiumba jutott. Mint lapunk olvasói emlékezhettek, mi is közöltük azon értekezlet eredményét, melyet Nagyvárad előkelő és befolyásos polgarai tartottak az új színikörögyre vonatkozólag; pótlólag még megemlítjük, hogy az építéshez szükséges 15 ezer frt, 50 fítos részvények kibocsátása által czéloztatik beszerzetni. Aki az ottani viszonyokat ismeri, az nem kételkedhetik az iránt, hogy a kibocsátandó 300 darab 50 fítos részvény, mentől rövidebb idő alatt el fog kelni s így biztosítottak tekinthető az, hogy az új nyári színházat az ily keletkező részvénytársulat a színi idény megnyitáig felépítendő. Ez alkalomból újból feleleveníti a „Nagyvárad” az állandó színház eszméjét, felhíva ez eszme mellett buzgólkodókat, hogy komoly elhatározással álljanak össze s mutassák ki, hogy az állandó színház felépítésére ki mennyivel járul? Rég elismert dolog már az, hogy a színművészet pár olásában, az ország valamennyi vidéki városát tekintve, Nagyvárad az első között áll. És éppen azért, az ottani meleg érdeklődésből itélve, azt hisszük, nem soká fog késsni az állandó színház eszméjének megvalósítása. Adja isten, hogy úgy legyen!

— **Debreczenben** az idei jutalomjátékok felényire sem sikerülnek úgy, mint a tavalyiak. Igy Mándoky csak 200 frtot (tavaly 300 frtot), Fohényiné 26 frtot (tavaly 94 frtot). Latabár 60 frtot (tavaly 150 frtot) kaptak bériétszínében. Pedig van reklám! — A „Tékozló” 100-ik előadása mult vasárnap volt — Örömmel hallottuk, hogy Mándoky B. ur a jövő színi-idényre a társulat nagyobb szerű átalakulását czélozza. Új erőkről, kitünőbb tagokról óhaját gondoskodni, miáltal a közönséget nemcsak lekötelezi, de a csaknem elveszett pártfogást minden bizonynyal visszaszerzendí.

— **Az Éva asszony leánya**, a népszínmű pályázaton előadatra ajánlott mű szerzője, mint értesülünk, Horváth Illés makói igazgató fötanító.

— **Halálozások.** Kompolti Kálmáné született Ferenczy Róza, színésznő, élte 25-ik évében, rövid szenvedés után Baján elhunyt. — Németh Andor, színész, mult hó 25-én Rév-Komáromban, szülői sírján, szíven lötte magát. — Nyugodjanak békében.

— **Pécsett Vihary Elemér** saját népszínművét, „A mosolygó Salamon”-t vette jutalmául. A darab ügyes szerkezetű az ottani kritika dícséeri. A jutalmazott szerző a czimszerzet játsza benne és szokot alakításával élék tap-okat aratott; szerző minőségében is többszörös kihívásban részesülvén. — Szirmayné Teréz, a „Pünkösdi királyné”-t választá jutalomjátékául.

— **Szabadkán** Nagyné Könyves Mari javára „Bánk-bán” került színi. Ez alkalomból a „Sz. E.” ezt írja: Részünkről nagyon örülünk, hogy e tehetséges színész, művészetbeigazolására, e valódi bebecselet bíró tragoediát választá jutalomjátékául. Sajnáljuk azonban azt, hogy közönségünk emez elismerésre méltó tettet azzal becsülte m-g, hogy a színház türesen hagyá. Bánkban s Nagyné jutalomjátéka többre lett volna érdemes. Az ily jutalomjáték, nem jutalomjáték, hanem megségényítés egy művésznőre, — mely azonban visszahat a színházlátogató közönségre is; — miután kéri, hogy a páhoiy bérlő közönségek az unalmas eskék elüzése végett, — s nem a művészet iránti pártolásból bérel. Sajnos, hogy ez így van s pirulva jegyezzük fel ide miudzen dolgokat, melyeket nem állítai, de még csak elhinni sem szer-tünk. Az előadás általában kielégítőleg folyt le, Nagyné K. Mari (Getrudis), Temesvari (Bánk-bán), Benedek ur (Biberach), Piffko (Melinda) és Dalnoki (Petur ban) jól játszottak.

— **A székesfehérvári színház** elárverezése megszűnt; miután az építészek, kik követelésükért az árverést kérték, kiegyeztek a színházi részvénytársaság igazgató választmányával. Kapnak 22 ezer forint készpénzt és 5 ezer forintot a színház bérházának jövedelméből. A fötenyező grf. Zichy Jevő ajánlata volt, ki a 22,000 forintot kölesön adta; de elismerést érdemel az építész urak eljárása is, kik 5000 néhány forint veszteséggel egyeztek ki.

„Szellemi aprópénzek”-ből.

Handlé-zsidó dala.

Elfogyott a bankhú
El az apróphíz is
Most az egész világ
Nem egyéb csak khrizis,
Handlé handlé handléhó
Mi van eladni való?

Mi lesz hulnap frúhstűck?
Mi lesz hulnap ebéd?
A mit ma handlíztam
Adába sem elég!
Handlé handlé handléhó
Mi van eladni való?

Schteier einnehmer is
Lehettem én volna —
Hogyba ennek lülkhóm
Ellene nem szhólna.
Handlé handlé handléhó
Mi van eladni való?

Inkább handlérozok
Száráz barkhesz mellett,
Mintsem hogy én adót
Exekválni menjek. —
Handlé handlé handléhó
Mi van eladni való?

A handlérozás még
Nem olyan nagy szégyen
Mint mikor valakbi,
Adót szedni megyen. —
Handlé handlé handléhó
Mi van eladni való?

Mikor még én szegény
Rungyos zsidó voltam
A honszeretetet
Szhüvembe hurezoltam.
Handlé handlé handléhó
Mi van eladni való?

Rongyot szhedegedtem,
De bársony volt lelkhem:
S magyar érzelmemet
Abba güngyölgettem!
Handlé handlé handléhó
Mi van eladni való?

Eladtam a rüngyot
Ulészón a vasháron, —
De honszerelmemeth
Szhemmiféle áron!
Handlé handlé handléhó!
Az nem eladni való.

Kómives Imre.

Külföldi hírek.

— **Kecskeméten** jelenleg Együd István a budapesti népszínház tagja vendégszerepel, a sok bál daczára nagy dícsősséggel és kellő pártolással. Csütörtökön lépett fel először „Kornevilli harangok” Gáspár apó szerepében; tegnap Kis Hercegben Frimusz játsza, ma vasárnap pedig „Pünkösdi királynő”-ben folytatja vendégjátékát. Jövő héten Felekypár randul le néhány vendégjátékra.

— **Kassai hírek.** Xantusné Dolsechal Gabriella úrhölgy, az ismert szépehetségű műkedvelő nő, hó 11-én, szerdán kezdi meg vendégszereplését „Dormándi Kálmán” Irma szerepében. Második fölépte „Nőuralom”, harmadik s egyszerűsöd jutalomjátéka „Lowoodi árva” lesz. Ez előadás jövedelmének reá eső részét, a helybeli neogyület javára ajánlotta fel. Elénk érdeklődéssel várjuk a t. műkedvelő első fölépét. — „Bocaccio” két bét alatt hatszor adatott oly zsúfolt ház előtt, hogy reggel 9 órakor a pénztár megnyitása után 10 percczel a jegyeket mind elkapták. — **Közművés Imre** jutalomjátéka mult kedden volt; szíre került „Boriezki Dani” ez. bőhozat szép számú közönség előtt. A felvonás közt szünetelt Vigh Károly, színházunk tehetséges karnagyának zenedarabjai töltötték be. A „concert-eszadás”-t (túvola solo) zajosan megtapsolták. — A hatodik föléltre következő darabok tüzettek ki: „Proletárok”, „Kis menyecske”, „Nagyralátó”, „Indigo” (nagy operette), „Szomszéd uram kakasa” stb. Szacsavay Imre és Boér Emma asszony, virágvasárnapkor megvalának a helybeli társulatot s mint értesülünk, május elsőtől kezdve ismét a kolozsvári színházhoz szerződtek. — A kassai színház az jövő évre ismét Kreesányi Ignác nyerte el; a régi (1500 frt) subvention kívül a színválasztmány még igen előnyös kárpótást ígért az igazgatónak.

— **Fay János** és Kárpáthy György társigazgatók Körmenről a közel fekvő Szent-Gothárdra vándoroltak. Ez már magában is nagyon szép hogy Sz.-Gothárd legnagyobb részben nemet a közp. polgárai közt Thalia magyar papjai sátart útnak; a társulat kevés énekező föltöl rendelkezik, de azért derekasan megállják helyüket, különösen vigjátékokban, csak az sajnos, hogy „a nemzet nap számosai” még mindig csak deficittel küzdenek. A társulat repertoírját illetőleg sem panasz, sem kifogás nem érheti méltányosan, mindent megtesznek, csak hogy a közönséget kivívassák s magukhoz érdegethessék a még mindig tartózkodókat; — de úgy látszik, hogy a társulat itt soká nem tarthatja fent magát.

— **Vilagoson** (Aradmegye) Szegedi Mihály társulatával meg van a közönség elégedve, viszont a társulatnál szines panaszra oka, mert meglehetősen pártolásban részesülnek. Eddigelő előadott: A Sárgea esikő, Liliomfi, Hazassági három parasz, Zsidó hóvéd, Miatyánk isten, Szuzsi ur keservei, Vén bakanesos, Huszárkaplár Bécsben és Dunanon apó.

— **Szabó Anti** szinigazgató Gyulafehérvárt 500 frt gagehátralekkel szemben egy szép napon kijelenté társulata előtt fizetésképtelenséget, úgy mond, ő nem képes tovább a társulatot vezetni, mondjon le kiki a követeléséről, akkor osztályrészre elviszi a társulatot Tordára, hol jelenleg működik. Gyulafehérvárt hagyva néhány tagját a legnagyobb nyomorban. Ajánljuk Szabó urat a közp. igazgató tanács becses figyelmébe.

— **Egyik utóbbi számunkban** Abday Sándor Szatmár lakó aggszínészről azt írtuk, hogy nyomászto anyagi helyzetben él; az erre vonatkozó állítást most ő maga cáfolja meg a következő sorokban: „Téves információ az alapszik anyagi helyzetemről közölt hír, mert nem az emberbarátok könyörülete enyhíti nyomoromat, hanem munkásságom, mint munkaképes, napokon-t dolgozom s becsülettel megkeresem élelmemet. Hogy a szinicongressushoz segélyért folyamodtam, azt nem tagadom, gondolván, hogy feloldanak 82 éves koromban a napi munkától és a magas kormánytól járó 250 frt évi segélyemet, szinészi nyugdíjjal pótolandják. Hogy feljrhethen pályámat s pályatársaimat sironig nagyra becsülöm, kiviláglik abból, hogy ritka társulat érkezett városunkba, kiknek atyai gondoskodásomra ne lett volna szükségük, bennem mindegyik barátjára és atyjukra talált; de sok magán szinész is élvezte és élvezendi jótékonyágomat. Kuti szinigazgató ur 62 éves szinész-jubileum a megtartására is felszólított, mely estének fele jövedelmét nagylelküleg nekem ajánlotta, ezt is mint végségsben nem levő, el nem fogadtam és máskorra halasztottam. (E szerint teljesen indokolt a szinicongressus eljárása, midőn Abday ur kérelmét figyelmen kívül hagyta. Szerk.)

— **Szuper Károly** szintársulatának Szigetvárt jól megy dolga. A második bérlet sokkal jobban sikerült, mint az első. A jutalomjátékok telt ház előtt folynak le, a közönség pártolása kielégítő.

— **A bécsi színházakból.** Az osztrák főváros színházévadja most éli virágát. — A Burgtheater klasszikus műsorral excellál, legújában a Phädrát hozta szíre. — Az udvari opera a Mozart-cyk-lussal szintén tüneményeszerű sikert ért el. Ez operákban a primadonnák egész trüszája működik közre és pedig Luca, Bianchi, Schuch. Hogy ez operák színrehozatala mennyi fáradsággal jár, ezt eléggé bizonyítja az az adat, hogy a mult hó végén tizenhárom nagy próbát tartottak. — A Stadttheater nagy újdonságát az képezi, hogy Laube ismét átvette az igazgatást és Schrott k. a. újból a színház tagja lett. A színház 40,000 frt subventiont nyert, de igen kérdéses, hogy ezzel is győzők-e a költséget? — Sardou „Dániel Rochat” cz. művét Tewele igazgató Bécs számára akarja megszerezni. Sardou 10,000 frankot kért, ezt újbában leszállítá 6000-re, Tewele azonban csak 4000-et ígér.

Szerkesztői üzenetek.

— S. G. k. a. nak Szabadka. Mi a lapot pontosan, összekötre adjuk a póstára, ha eltéved, annak mi nem vagyunk okai: kétségkívül ott fogja el valaki. Tudassa velünk lakása címét, hogy oda ezimezhessük. — A „Győri Közlöny” tek szerk.-nek. Beesés lapjától már négy számat nem kaptunk; kérjük szives intézkedését. — E. K. urnak Orós. A lapot küldjük, levelet is írunk mielőbb. Üdvözet. — P. J. urnak Deés. A pénzt 3-kán kaptuk meg, tehát 23 nap múlva, meg nagy-Szebenben is jart. Dicséri híres postaindóványunkat. — Mészáros Mihály urnak Helyben. Szegszárdy öngazolásában azt írja, hogy őnt nem ismeri, két év előtt nem Kassán, hanem Pécsen volt. Kassán mint szinész nem is működött. Alkalmiság ön tévedett a névben. — Szerződötési ügyekben, ha 8 nap alatt az ajánlkozónak nem írunk, legyenek türelemmel, mert hallgatásunk azt jelenti, hogy az illető igazgatótól leveletünk még nem kaptunk választ. — A „Budapesti level” későn érkezett. — V. r. e. Igen, a nyilatvartási díj az igazgató uraknak is szól.

Állandó rovat.

Kormányengedélylyel bíró szinigazgatók jelenlegi állomásai.

Aradi Gerő Szeged. — Aradi társulat Arad. Balog Alajos Csáktornya. — Bényei István Kecskemét. — Beöly Gábor Győr. — Csáby Imre Delta. (Temesmegye). — Csóka Sándor Pécs. — Fay János és Kárpáthy György Szent-Gothárd. — Gáspár Jenő Halászi (Mosonymegye.). — Hubay Gusztáv Vác. — Károlyi Lajos Sz.-Fehérvárt. — Homokay László Török-Szt.-Miklós. — Jakab Lajos Selmezbánya. — Kétszery József Putnok. (A társulat másik része Bodnár Sándor vezetése alatt. Dobsinán működik.) Kőszeghy Endre Jász-Apáti. — Kreesányi Ignác Kassa. — Kuthy Béla Szatmár. — Mándoki Béla Debreczen. — Miklóssy Gyula Miskolc. — Némethy Györgyné Kis-Várda. — Nagy Mihályné Baja. — Szabó Antal Torda. — Szegedi Mihály Világos (Aradmegye.). — Szupa Andor Fogaras. — Szuper Károly Szigetvár. — Temesvári Lajos Szabadka. — Várady Ferencz Deés. — Várnay Fábán Szilágy-Somlyó. — Völgyi György Nyitra.

Társulati névsor.

A kolozsvári nemzeti-színház személyzete.

Gr. Eszterházy Kálmán és Ngos Korbuly Bogdán intendánsága, Molnár György művezetése alatt:

Bokody Antal (rendező), Boránd Gyula, Demidor Imre, Gabányi Árpád, Gyenes László, Halmai Imre, Kassai Vidor Krasznai Mihály, Molnár György (rendező), Németh János, Szombathelyi Béla, Szilágyi Béla, Szentgyörgyi István (rendező), Török Károly, Váradi Miklós, Boér Hermin, Básekné, Bébésy Irma, Erdélyi Marietta, T. Farkas Irma, Gabányiné, Halmainé Emma, Kéler Ilona, Krasznainé, Körösiné, Pálnai Ilka, Ramazetter Jolán.

Segédsemmélyzet: Beezkői János (festő), Szabó Sándor, K. Győri János, Lovász Antal, Temesvári József, Stadler Ferencz, Váradi Albert, Nemesi János, Szabó Dóme Lomnitsi Géza. Csepregi Sándor, Osvárt János, Győri Sándor, Landosz Károly, Mezei József, Hempel Károly, Sándoriné, Győriné, Temesváriné, Szabóné, Pécsi Mari, Bokodiné Róza, Jánosí Vilma, Hódi Etel, Jelenfy Gabriella, Koválszki Ida, Vári Hermin, Balló Mari, Peleki Karolin, Ujhelyi Jolán, Tárnoki Gizella, Borbélyiné, Jakab, irodatist, Körösi Ferencz ügyelő, Bauman Gy. gépész, Jám-bor Imre dízmester, összesen 63.

Megbizások tára.

Ajánlkozások:

Rögtön mehetnek: Segéd szende és soubrett. — Súcók. — Kardalnok bass I. és segédzinész. — Szerelmes szinész. — Betanult opera és operette kardalnok bass I.

Virágvasárnaptól elszereződhetnek: Operette-buffó és népszimüenének, szükség esetén karmester és rendező is. — Karmester. — Operette tenor. — Opera- és operette énekes gazdag repertoírral. Szinlaposztó, kellékes és segédzinész. — Kardalnok, (tenorim) és segédzinész. — Segédapa. — Kardalnok bass II. neje sopran II. — Festő, dízmester és segédzinész, neje sugó esetleg pénztárnoknő. — Kedélyes apa, neje népszimü és másodoperett énekesnő.

Eladandó szimüvek:

„Margit nász előestéje” mulattató vigjáték 5 felvonásban; írta Kneisel Rudolf, fordította Dvortsak Gyula. Székesfehérvárt nagy tetszés közt adatott. Jogdíja 10 frt. Megszerezhető a fordítótól, Budapest, szereesen-utca 8. sz. I. emelet.

„A veres kakas” eredeti népszimü, dallokkal, táncszel s nagy némaképpel 3 felvonásban. Írta: Réthy László. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

„Az elveszett fiúk” kaliforniai életkép 4 felv. írta: Bret Harte. Ara 13 frt.

„Fiam nagyon ostoba” vigj. 3 felv. Ara 10 frt. Mindkettőt fordította: Follinus Aurél Győrött.

„Montecuculi” szimü 3 felvonásban. „Szép és rút” vigjáték 3 felvonásban.

„Elszereti nőmet” vigj. 1 felvonásban. „A boszu áldozatai” dráma 5 felvonásban. Megrendelhetők a kiadóhivatalban.

A legközelebbi népszimü pályázaton dícséretben részesült művek:

„Svihák” népszimü 3 felv. írta Follinus Aurél. Zenéjét: Müller Ottó, a győri színház karnagya. Jogdíja 20 frt. Megrendelhető a szerzőnél Győrött.

„Hajnál Terka” népszimü 3 félv. írta Veddres Gyula. Megrendelések a szerző neve alatt Pécsre a színházhoz intézendők.

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

A budapesti népszínház tagjainak arczképcarnoka, mely a kiválóbb tagokat foglalja magában, n. m.: Blaháné, Tamási, Eöry, Tihanyi, Egüdy, Sziklay Emilia, Pálmay Ilka, Horváth Vincze, Sólomossy, Vasvári K. József. stb. Ara 1 frt 20 kr. Vidéki megrendelések utánvétel eszközöltetnek.

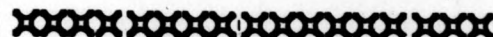
Tudomásul:

Egész tisztelettel kérem fel t. pályatársnő, — és pályatársaimat, kik szerződötési vagy más czélból megtisztelnak kérésök úgy ajánlataikkal, hogy beesés levelükre ha választ kívánunk, bármely esetben mellékelni sziveskedjenek a póstablépet is; legkülönösebben pedig azok, kik arczképeket megküldve ismét visszaküldetni hajlják. Ellenkező esetben pedig ne vegyők sem udvariatságot sem elváragsalásnak részéről a nem választásost.

Pályatársaim iránti tisztelettel

Szabadkán, 1880. 4/2. Temesváry Lajos, igazgató.

H I R D E T É S.

Poudre de Serail.

Blaháné Louiza művészno kedvenc arczpora.

Ezen arczpor, vegytanilag tökéletesítve, minden ártalmas szerzőtt fontos és oly kitűnő tulajdonságokat egyesít, hogy minden eddig a külvé beföldön készített porokat sokszorosan felülj; a gyüművű federeje az arczot az időjárás keletetlen befolyásától megóvja, az arcznak és test szimnek ifjú és természetesen szinezetét kicserél, úgy, hogy a leglétebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitűnő hatásúért Blaháné Louiza asszonyag következő sorokkal tünntette si:

Tiszt. Müller J. L., ezeltű Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerezés urnak Budapestben.

A Poudre de Serail, melyet ön feltalált, valóban kitűnő és nemében páratlan, mert nem-ak az arczon latolatlan és tartós, de egyszerűsöd rendez használatnál arctalmatlanság által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt meg eddig semmirel arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságáért jövöben mindkédvenc arczporomat kizárólag fogtam használni, és meg vagyok győződve hogy felalimhatatlan jógaért általános elismerésnek fog örvendni.

Tisztelettel

Blaháné Louiza.

Minden do hoz POUDRE DE SERAIL, a mellékel bejegyzett védjeggyel van ellátva, 60 ar. és 1 frt dobozokban; valódi minőségben csupan a fel talalónál Müller J. L., ezeltű Vadász Ferencz özv. utóda illatszerezés a „Virág-színnyé”-hoz, Budapest, koronaherceg-utca 2. szám kapható.

Szinpadi festékek legnagyobb választékban kaphatók. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

